

GREENPEACE

SAYI #159

OKYANUSLARI
KORU!

İçindekiler

Maraş'tan güzel haber var

Kahramanmaraş, Elbistan'da planlanan 6 kömürlü termik santralden birinin ÇED süreci, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sonlandırıldı ve proje kalıcı olarak iptal oldu.

Evimiz Yanıyor: Krizdeki Bir Aileden ve Gezegendeki Sahneler

İklim krizinin sesi haline gelen İsveçli Greta Thunberg şimdilerde yeni kitabıyla gündemde. Evimiz Yanıyor bu ay Duygu Dalgakıran çevirisiyle, Kronik Kitap'tan çıktı. Biz de taze taze sizi Greta'nın kitabıyla buluşturmak istedik.

Balinaları ve yuvalarını korumak zorundayız

Ticari balina avcılığı mavi balinaların sayısını önemli ölçüde azalttı. Farkında bile olmadan bazı alt türleri veya farklı popülasyonları sonsuza dek kaybetmiş olabiliriz. 19 Şubat'ta Dünya Balina Günü'nü kutlarken, balinalar ve yuvaları için sürdürdüğümüz mücadelenin önemini bir kez daha altını çiziyoruz.

Plastiklerin doğrusu yanışı

Plastikler hakkında muhtemelen pek bilmediğiniz 8 gerçek hazırladığımız bu mini testin yanıtlarında gizli. Bu arada tekrar hatırlatalım; plastik pipet, çatal, bıçak ve kaşık gibi alternatifi olan, kullanımı gereksiz bu ürünler Avrupa Birliği'nde yasaklandı. Türkiye'de de yarım milyondan fazla kahraman yasaklanmasını talep ediyor!

GREENPEACE BÜLTEN

Yerel Süreli Yayın

İmtiyaz Sahibi

Greenpeace Akdeniz
Basım ve Tanıtım
Hizmetleri Ltd. Şti. adına
Barış Bilgen

Genel Yayın Merkezi

Meşrutiyet Mah. Ebe Kızı Sok.
No:16 / B28 Şişli/ İstanbul
Tel: +90 212 292 76 19
Faks: +90 212 292 76 22

Genel Yayın Yönetmeni

Barış Bilgen

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gökhan Çevik

Editör

Nilay Vardar

Baskı

Printworld Matbaa San. Tic. A.Ş.

Grafik Tasarım ve Uygulama

F₂O Reklam ve Tanıtım

Dağıtım

PTT

Kapak fotoğrafı

Maarten Van Rouveroy / Greenpeace

GREENPEACE

İklim davasında tarihi karar

FRANSA DEVLETİ SUÇLU BULUNDU

Fransa'da faaliyet gösteren dört sivil toplum kuruluşu, 2018 yılının sonunda, Fransa Devleti'ne karşı "iklim değişikliğiyle mücadele kapsamında etkin faaliyet göstermeme" gerekçesiyle dava açmıştı. Paris İdari Mahkemesi, 3 Şubat'ta "Yüzyılın Davası" olarak bilinen davaya ilişkin kararında Fransa Devleti'ni iklim krizinden sorumlu tuttu.

© Emeric Fohlen / Greenpeace

MARAŞ'TAN GÜZEL HABER VAR

Kahramanmaraş, Elbistan'da planlanan 6 kömürlü termik santralden birinin ÇED süreci, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından sonlandırıldı ve proje kalıcı olarak iptal oldu.

Greenpeace'in başlattığı "Kahramanmaraş Nefes Alsın" kampanyasından ilk güzel haber geldi. Greenpeace ile birlikte "Hayatı ve Doğayı Koruma Platformu" başta olmak üzere tüm Maraş halkının kararlı mücadelesiyle gelen iptalin en önemli sebebi, bölgedeki su kaynaklarını ve sulama projelerini olumsuz yönde etkilemesi olarak gösterildi. Aynı riskler, bölgede planlanan diğer 5 santral için de geçerli.

Diğer yandan Maraş'ta şu an faaliyet gösteren aktif iki santral bulunuyor. Bu santraller bölgenin sıcaklığını artırırken, Ceyhan Havzası'nı kurutarak içme ve sulama suyu varlığını tehdit ediyor. Eğer planlanan 5 santralden de aynı şekilde hızla vazgeçilmezse, bölgedeki su krizi çok daha kötü bir hal alacak.

Greenpeace Akdeniz İklim ve Enerji Proje Sorumlusu Onur Akgül, iptal haberinin sevindirici olduğunu ama yeterli olmadığını vurgulayarak şunları dile getirdi: "Planlanan 5 santral, kümülatif etki yaratarak bu riski çok daha büyük hale getirecektir. Kuraklık ve iklim krizi çağında bunu çok iyi okumalıyız. Bakanlığın kararını mutlulukla karşıladık. Fakat daha yapacak çok iş var;

Kahramanmaraş'ın ve çevre illerin yaşadığımız iklim krizi kaynaklı kuraklıktan sağ çıkması ve ölümcül hava kirliliğinden kurtulması için mevcut ve planlanan santrallerin de planlı bir şekilde kapatılması gerekiyor."

Bölge halkının sağlığını ve geleceğini tehdit eden santrallere karşı mücadele veren "Hayatı ve Doğayı Koruma Platformu"ndan İbrahim Yalçın konuyla ilgili yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Duyurulduğu günden bugüne Elbistan halkının itirazları ve mücadelesiyle geçen 6 yıl sonunda bu proje iptal edildi. Bölge halkı suyunu, binlerce dönüm tarım alanını, doğasını, geleceğini ve sağlığını korudu. Platform olarak ilgili tüm kurumları bilgilendirdik, halkın sesini duyurduk ve tüm Bakanlık toplantılarında itirazlarımızı dile getirdik. Sonuçta Bakanlık projeyi iptal etti. Fakat yeterli değil. Bu güzel haber, mevcut ve planlanan santrallerin de iptaliyle geliştirilmeli. Yapılan hava kalitesi ölçümleri Afşin A ve B santrallerinin kirlilik limit değerlerini katbekat aşarak bölgeyi yaşanmaz hale getirdiğini ortaya koydu. Halk bu santralleri istemiyor. Tüm yetkilileri bu gerçeği görmeye ve göreve davet ediyoruz."

Kömür tüm dünyadaki canlıların yaşamını riske atıyor ve bu sorun gittikçe büyüyor. Bunun önüne geçmek ise elimizde... Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı hızla kömürden çıkışı planlar ve yenilenebilir enerjiye yönelirse, Türkiye ileride yenilenebilir enerjide dünyada öncü ülkeler arasına girebilir. Her şey kömürü bırakmakla mümkün.

Fotoğraflar: © Barbaros Kayan / Greenpeace

EVİMİZ YANIYOR!

KRİZDEKİ BİR AİLEDEN VE GEZEGENDEN SAHNELER

© Stephanie Keith / Greenpeace

Greta Thunberg bugün tüm dünyanın yakından tanıdığı bir iklim aktivisti. Biz Greta'yı ülkesinin iklim değişikliğiyle mücadele politikalarını yetersiz bulduğu için her cuma okul yerine İsveç Parlamentosu'na gitmeye başlamasıyla tanıdık. Sırtını parlamento duvarına yaslayıp oturan küçük kız çocuğunun yanında kısa zaman içinde tüm dünyada karşılık bulacak bir pankart vardı: "Skolstrejk för Klimatet" (İklim İçin Okul Grevi). Gerçekten de hareket giderek büyüdü ve Greta iklim krizinin sesi haline geldi. BM İklim Zirvesi'nde yaptığı inanılmaz konuşma tüm dünyada büyük yankı uyandırdı. Şimdi ise yeni kitabıyla gündemde: Evimiz Yanıyor. Bu ay Duygu Dalga-kıran çevirisiyle Kronik Kitap'tan çıkan kitabı biz de taze taze sizinle buluşturmak istedik.

Ve Greta bir gün sustu...

Her şey Greta 11 yaşındayken başladı. Bir gün okulda okyanuslardaki çöp oranıyla ilgili bir film seyretti. Meksika'dan daha büyük bir plastik adası vardı ve Güney Pasifik'te dolanıyordu. Greta film boyunca ağladı. Belli ki sınıf arkadaşları da etkilenmişti. Ancak koridora çıkıldığında plastik adası unutulmuştu. O da herkes gibi bunları sınıfta bırakabilirdi. Ama yapamadı. Yavaş yavaş bir karanlığın içine doğru gidiyor, kendini kapatıyordu. Piyano çalmayı bıraktı. Gülmeyi bıraktı. Konuşmayı bıraktı. Ve... Yemek yemeyi bıraktı.

Greta konuşmayı, yemek yemeyi bıraktığında ve küçük kız kardeşi bununla başa çıkmakta zorlanmaya başladığında ailenin hayatı bir kabusla döndü. Bu kriz sadece evlerinde yaşanmıyordu. Onlar aynı zamanda krizdeki bir gezegende yaşıyorlardı; bizim de içinde yaşadığımız, hızla ısınan ve geleceği tehlikede olan gezegende.

Evimiz Yanıyor, bir ailenin birbirlerine ve dünyaya duydukları sevgiden yola çıkarak güçlenme, iyileşme ve cesaret kazanma yollarını nasıl bulduklarının hikayesi.

Bu, hepimizi etkileyen, acil bir durumda gezegenimiz alarm verirken onu duymayanların değil, gidişata dur diyebilenlerin umut ve kararlılık hikayesi. Aynı zamanda, Asperger sendromlu bir kız çocuğunun hassasiyetlerini görmezden gelmek, onların üstünü örtmek yerine ailesi tarafından özenle takip edildiğinde nasıl bir dönüşüm yaratabileceğinin de kanıtı. Bir çocuğun elinden tutulursa, toplumun farklılık olarak gördüğü özelliklerin aslında nasıl onun gücü haline geldiğini ve dünyayı değiştirdiğini göreceksiniz. Çünkü...

Bazen yeterince güçlü çıktığında, tek bir ses her şeyi yerinden oynatacak zincirleme bir hareket başlatabilir.

BALİNALARI VE YUVALARINI KORUMAK ZORUNDAYIZ!

Her yıl 19 Şubat'ta Dünya Balina Günü'nü kutluyoruz. Bu eşsiz canlılar hakkında konuştuğumuzda, aklımıza önce ne kadar büyük olduklarını tanımlayan sıfatlar geliyor: devasa, dev gibi, inanılmaz büyük... Balinaların boyutlarını çift katlı otobüs, fil ve dinozorlarla karşılaştırıyoruz. Peki Hint Okyanusu'ndaki "cüce mavi balinalar" gibi tamamen farklı tanımlara sahip bazı türlerin varlığından haberdar mıyız? Cüce mavi balinalar, mavi balinanın tropikal bir alt türü. Uzunlukları birkaç metre civarında, ağırlıkları ise Antarktika'daki bir mavi balinanın toplam ağırlığının yaklaşık yarısı kadar. İklim değişikliğiyle mücadelede ve okyanuslarımızı sağlıklı tutmada önemli bir role sahip olan bu balinalar maalesef okyanuslarımızın sanayileşmesinden ve iklim krizinden kaynaklanan küresel tehditle karşı karşıya. Geleceklerini güvence altına almanın tek yolu ise evlerine sahip çıkmak ve okyanus koruma alanları oluşturmak...

Aslında birçok balina alt türünün keşfinin nispeten yeni olduğunu söyleyebiliriz. Çok sayıda balina (özellikle de mavi balinalar gibi büyük olanlar) 19. ve 20. yüzyılda ticari balina avcılığı ile yok edildi. Bunun yerel popülasyonlarını, türlerini ve bir bütün olarak okyanus üzerindeki etkilerini ancak şimdi anlıyoruz. Ne kadar balinanın katledildiğini balina avlayan ülkeler Uluslararası Balina Avcılığı Komisyonu'nu oluşturmak için bir araya geldiklerinde anlamaya başladık, ki o zaman bile türlerin nasıl kaydedildiği konusunda anlaşmazlıklar vardı.

Mevcut bilim, üreme alışkanlıklarından iletişim ve kültürlerine kadar balinalar hakkında hala bilmediğimiz pek çok şey olduğunu gösteriyor ve yeni alt türlerin keşfi hala devam ediyor.

Peki bu keşifler neden önemli? Bir balinanın (veya başka bir hayvanın) aslında ayrı popülasyonlardan veya alt türlerden oluştuğunu fark etmek büyük bir popülasyondan daha fazla risk altında oldukları anlamına geliyor. Küresel olarak, endüstriyel ölçekteki ticari balina avcılığı mavi balinaların sayısını önemli ölçüde azalttı. Farkında bile olmadan bazı alt türleri veya farklı popülasyonları sonsuza dek kaybetmiş olabiliriz.

Mücadelemiz devam etmeli!

Greenpeace'in Arctic Sunrise gemisi okyanusları koruma mücadelesine devam etmek için yeni rotasını Hint Okyanusu olarak belirledi. Mücadelemizi hız kesmeden sürdürmek zorundayız çünkü iklim krizinden plastik kirliliğine, madencilik faaliyetlerinden aşırı avlanmaya kadar okyanuslarımızın karşı karşıya kaldığı tehlikeler her geçen gün artıyor.

Güçlü bir anlaşma denizlerin en az üçte birini koruyacak geniş okyanus koruma alanlarına kapı açabilir. Dünyadaki tüm yaşamı okyanuslarımıza borçluyuz ve şimdi onları koruma sırası bizde...

PLASTİKLERİN DOĞRUSU YANLIŞI

Plastikler hakkında muhtemelen pek bilmediğiniz 8 gerçek hazırladığımız bu mini testin yanıtlarında gizli. Bu arada tekrar hatırlatalım; **plastik pipet, çatal, bıçak ve kaşık** gibi alternatifi olan, **kullanımı gereksiz bu ürünler Avrupa Birliği'nde yasaklandı**. Türkiye'de de yarım milyondan fazla kahraman yasaklanmasını talep ediyor!

- 1 Plastik kaşıklar petrolden yapılmıştır?
a. Doğru
b. Yanlış
- 2 Bir plastik şişenin çözünmesi 400 yıldan fazla sürer.
a. Doğru
b. Yanlış
- 3 Marketlerde plastik ambalajla satılan sebze meyve daha sağlıklıdır.
a. Doğru
b. Yanlış
- 4 Her dakika bir kamyon dolusu plastik okyanuslara karışıyor.
a. Doğru
b. Yanlış
- 5 Yeni teknolojilerle okyanustan plastiği temizleyebiliriz.
a. Doğru
b. Yanlış
- 6 Tek başına Coca Cola, 1 senede Ay'a 31 defa gidip gelebilecek miktarda plastik şişe üretmektedir.
a. Doğru
b. Yanlış
- 7 Greenpeace Akdeniz'in deniz canlıları üzerinde yaptığı araştırmaya göre, incelenen her iki balıktan birinde mikroplastik bulunmuştur.
a. Doğru
b. Yanlış
- 8 Deniz canlıları plastik ve kendi yiyecekleri arasındaki farkı bilirler.
a. Doğru
b. Yanlış

Cevaplar: 1. a / 2. a / 3. b / 4. a
5. b / 6. a / 7. a / 8. b

Aylık birden fazla dergi alıp, bunları okullara ulaştırarak **gençleri Greenpeace ile tanıştırmaya ne dersiniz?**

Merhaba,

Bildiđiniz üzere Greenpeace Akdeniz Dergi, yalnızca çevre hakkında ve ana akım medyada yer alamayan gelişmeler üzerine yayın yapmaktadır. Bu haberlerin ve bilgilerin daha erişilebilir ve yaygın olması için dergilerimizi mümkün olduğunca fazla kişiyle paylaşmak istiyoruz.

Dilerseniz 1 adetten fazla dergi hak edişlerinizi sizin adınıza bizlerle iletişime geçen, okumaya ve gelişmeye hevesli öğrencilere iletiyoruz. Fazla sayıdaki dergilerinizi kendi çevrenize iletmek isterseniz, **"BANA"** yazıp **2322**'ye mesaj atabilirsiniz.

GREENPEACE

Kampanya katılım SMS bedeli Türk Telekom, Türkcell ve Vodafone için SMS başına KDV ve OİV dahil 0,65 TL'dir. Operatörler kısa mesaj birim fiyatlarında meydana gelecek değişiklikleri aboneye yansıtmı hakını saklı tutar.